



Panamaconferentie 23 januari 2015
Werkgroep Passende Perspectieven

Jenneken van der Mark Maaïke Verschuren



Wie ben je?
Waar werk je?
Wat zijn je verwachtingen
m.b.t. werkgroep?

Programma werkgroep en doelen



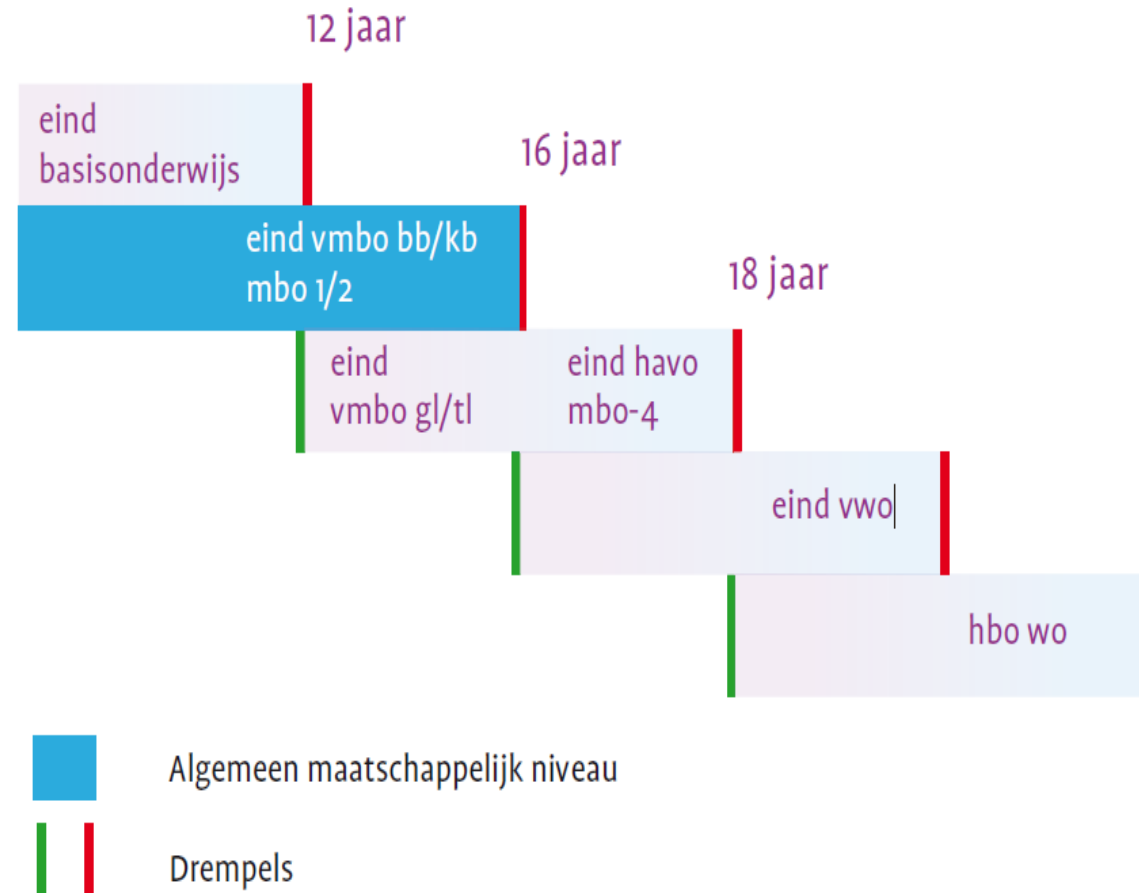
- Plenair infoblokje Informeren over de oorsprong van het materiaal en de inhoud van het materiaal
- Samen aan de slag Actief bekijken van materiaal en de werkwijze
- Samen puzzelen Kwesties uit de praktijk met elkaar bespreken en uitwisselen ervaringen
- Plenair reflecteren Bevindingen samenvatten en conclusies trekken

Niveaus

1F: niveau dat leerlingen op 12-jarige leeftijd moeten kunnen bereiken.

2F: niveau dat iedere Nederlander zou moeten beheersen om maatschappelijk te kunnen functioneren

Referentiekader



Voor wie is Passende Perspectieven bedoeld?



Voor leerlingen die niveau 1F niet halen op 12 jarige leeftijd.

Doel van Passende Perspectieven voor Rekenen:

Leerlingen zo ver mogelijk op weg helpen met 1F als richtlijn

Leerlingen met een zml of zml-mg indicatie zijn uitgezonderd.

Hoe krijgen we deze leerlingen toch verder (op weg naar) 1F?

Project Passende Perspectieven:

- welke problemen hebben leerlingen bij het leren van taal en rekenen?
- welke ondersteuning/hulpmiddelen zijn er?
- welke instroomeisen stelt vervolgonderwijs?
- welke (onderdelen van de) referentieniveaus zijn wenselijk en haalbaar?
- welke leerroutes zijn denkbaar?
- hoe kan een leerkracht beter maatwerk bieden?

Doelgroepen en leerroutes

Rekening houdend met:

- cognitieve capaciteiten en/of specifieke beperkingen
- doorstroom vervolgonderwijs (uitstroombestemming/ontwikkelingsperspectief)
- Bandbreedte

Groep 1  **Leerroute 1 (vmbo-tl/gl en hoger)**

Groep 2   **Leerroute 2 (vmbo bb/kb)**
Leerroute 3 (PrO en VSO arbeid)

Leerlingen zitten in alle vormen van primair onderwijs, dus zowel regulier als, speciaal (basis) onderwijs.

Wat biedt Passende Perspectieven?

1) Profielschetsen

Welke problemen hebben **leerlingen**?

2) Doelenlijsten

Welke doelen wel/niet? (**leerstof**)?

3) Drie leerroutes (op A3 formaat + toelichting)

Welke kernmomenten in de **leerlijn** rekenen?

4) Wegwijzer

Welke visie hebben we? (**leraar**)

In een circuit met vier groepen verkennen we deze producten.

www.passendeperspectieven.slo.nl

Mogelijke hulpmiddelen en aanpassingen groep 1

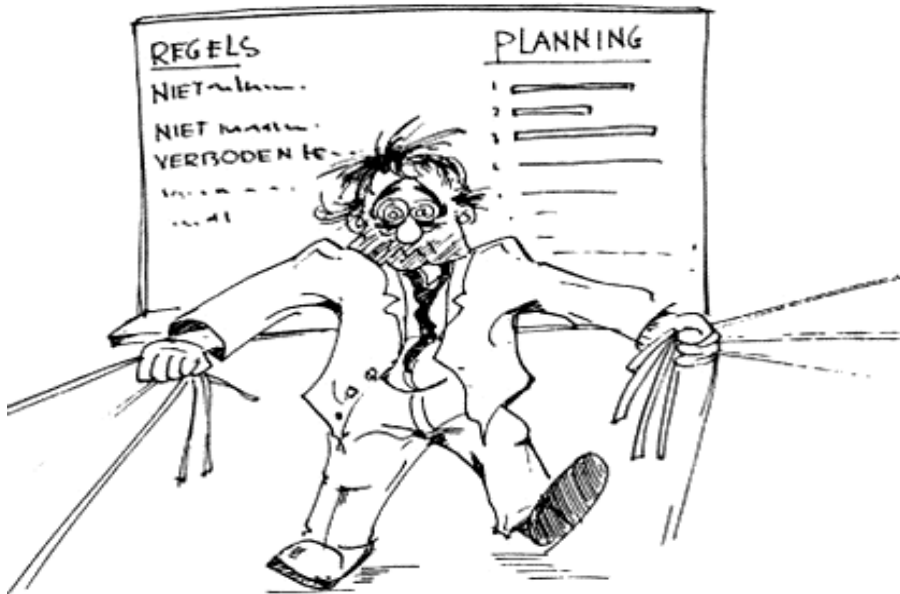
- Extra tijd, mondeling in plaats van schriftelijk (of vice versa)
- Niet vakinhoudelijke aanpassingen, zoals andere bladspiegel, etc.
- Spellingchecker, rekenmachine
- Bestaande middelen opsporen, plaatsen en verspreiden
- Dispensatie op bepaalde onderdelen

Mogelijke hulpmiddelen en aanpassingen groep 2

- Accent leggen op pragmatisch gebruik en zelfredzaamheid:
Functionele geletterd- en gecijferdheid
- Gebruik van de rekenmachine:
voor ingewikkeld rekenwerk
- Gebruik van visuele ondersteuning en modellen
- Keuze in doelen, bv niet alle tafels, maar wel breuken/procenten
op elementair niveau



Individuele of klassikale instructie?!



Kwestie: Afstemmen op niveau

- ✓ Hoe voorkom je dat iedere leerling op individueel spoor aan het werk is en dat je als leerkracht voortdurend individuele instructie geeft?
- ✓ Of geven we dan klassikale instructie aan de hele groep?
 - Welke **visie** heeft het team op leren?
 - Is de **leraar** of **de rekenmethode** de baas voor passend rekenonderwijs?
 - Wie maakt de keuzes in het leerproces?

Doel: De telrij kunnen opzeggen (akoestisch tellen)				
Binnen het getalgebied tot 100 (G100) de telrij kunnen opzeggen, heen en terug				G20 3-1 les 1 3-2 les 2 3-3 les 7 G40 3-4 les 1 3-4 les 3 3-4 les 7
Vanaf een willekeurig getal verder en terug kunnen tellen binnen G100 (37, 38, 39, ...; 84, 83, 82, 81, ...)				G20 3-2 les 7 3-2 les 11 3-2 les 12 3-3 les 2 3-3 les 6 G100 3-6 les 6
Vanaf een willekeurig getal met sprongen van 10 verder en terug kunnen tellen binnen G100 (12, 22, 32, ...; 93, 83, 73, ...)				G40 3-5 les 1 3-5 les 2 3-5 les 6 G100 3-6 les 11 3-7 les 8 3-8 les 7 3-9 les 13



Verschillen niet weg organiseren in individueel aanbod of
eigen leerlijnen maar verschillen benutten in de groep.

“De kunst van lesgeven is ook
om de overeenkomsten te zien in de verschillen.”

Wist u dat?

K. Vernooy 2011; Marzano 2012; Hattie 2012; Egbertsen 2012

- Risicoleerlingen het beste in heterogeen samengestelde groepen leren:
 - In een aparte groep plaatsen heeft een negatief gevolg op het zelfvertrouwen
 - Homogene groep biedt geen uitdaging of goed voorbeeld
- Groepsinstructie levert meer op dan geïndividualiseerd onderwijs:
 - Samenwerken met andere leerlingen houdt tempo erin en rolmodel is aanwezig
 - Coöperatief leren draagt meer bij tot leren dan individueel leren
- Hoe meer subgroepen er zijn in de klas, hoe minder contact tussen leraar en leerlingen (*dus geen groepsplan met vele subgroepjes!*)
- Stellen van hoge doelen en hebben van hoge verwachtingen draagt bij aan leerprestaties.

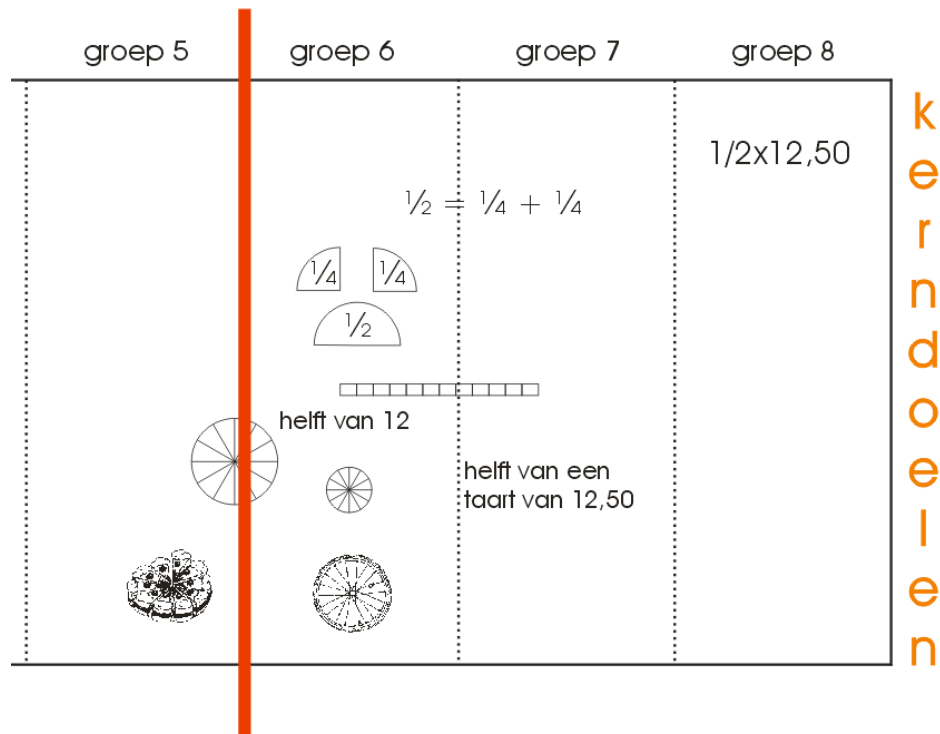


Leraar kiest of volgt?



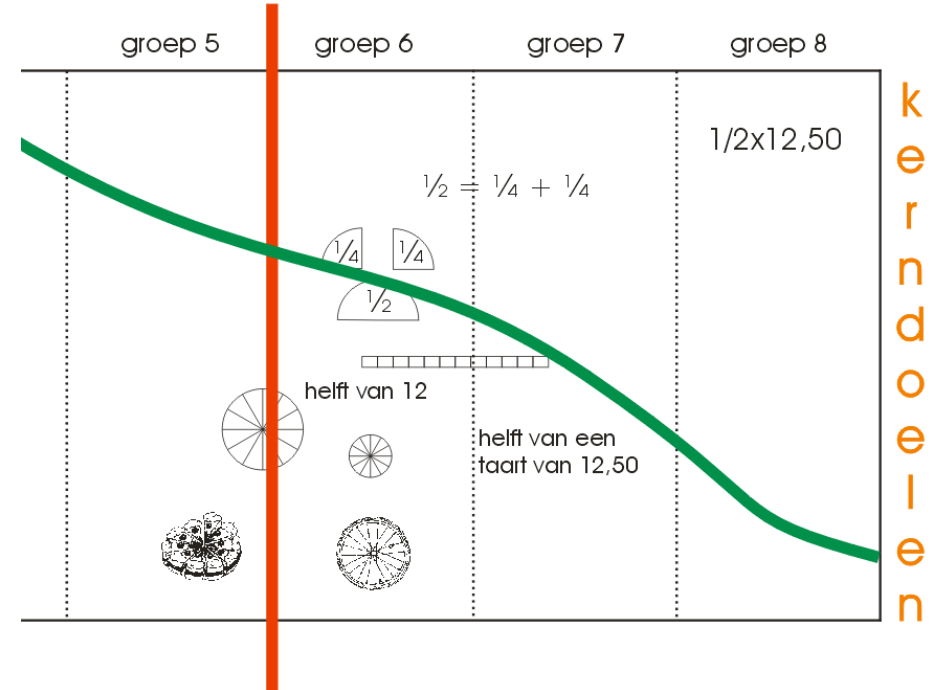
Kwestie: keuzes maken

- ✓ Beginsituatie bepalen en leerling plaatsen in leerroute
- ✓ Doelen selecteren en vastleggen
- ✓ Formuleren van onderwijsaanbod m.b.v. handelingniveaus
 - Welke **voorkennis** hebben leraren?
 - Hoe formuleren zij een aanbod? Welke route in rekenmethode?



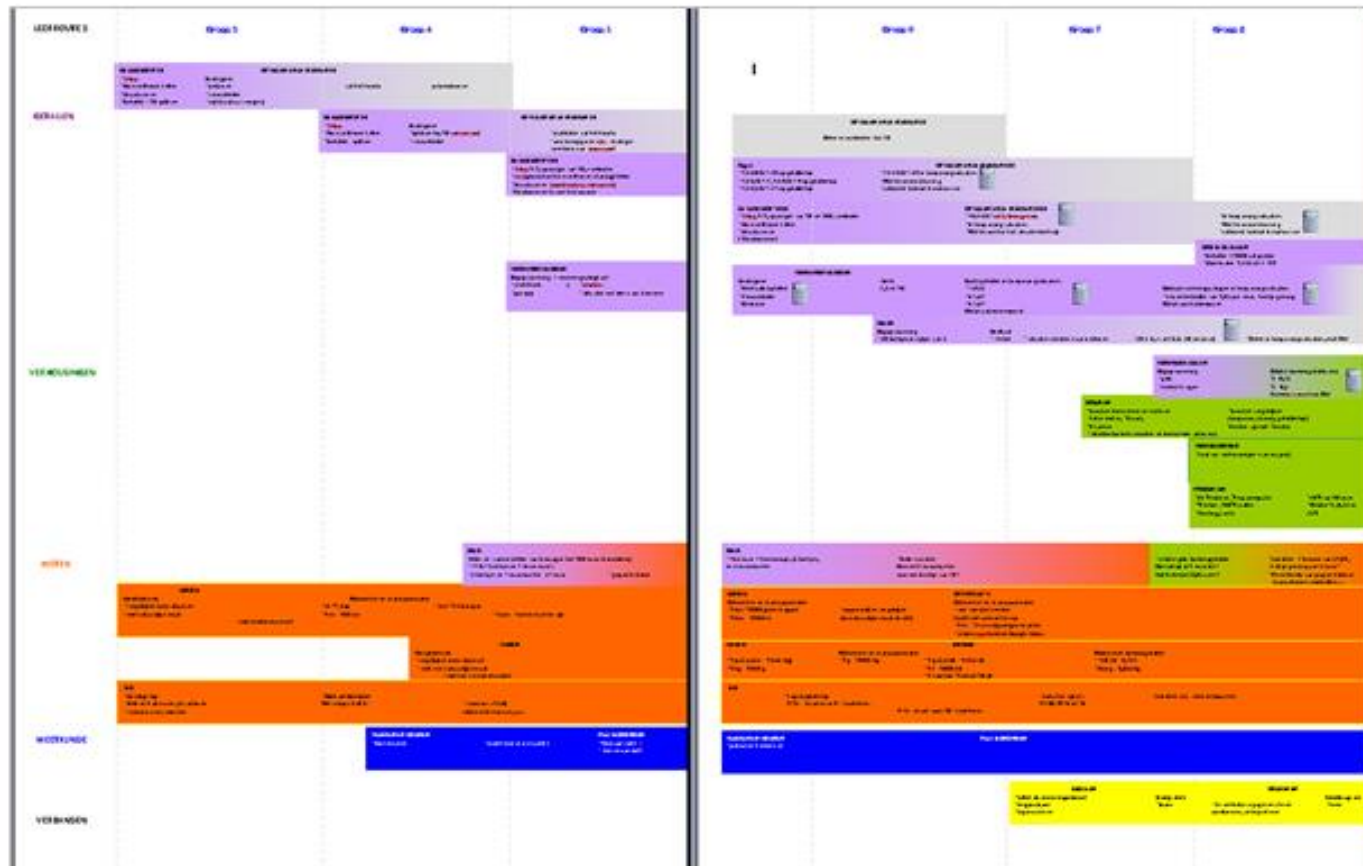
Keuzes maken, minder formeel maar wel alle domeinen

Alles tot op het meest
formeel niveau aanbieden;
Niet alle domeinen



Overzichten van leerroutes

- Verband tussen domeinen en leerlijnen





Uitgangspunt PP: cyclisch werken

In elk Groepsplan:

Basislijn → leerroute 1 of 2

Gevorderde subgroep → leerroute 1 (of meer)

Intensieve subgroep(en) → leerroute 2 of 3

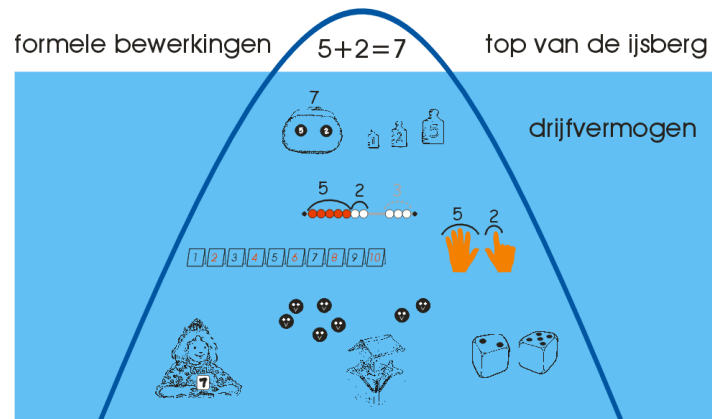
Individuele leerling → leerroute 3 (+ RT)

Kwestie: open of gesloten lesblokplan

- ✓ Beginsituatie bepalen en leerling plaatsen in leerroute
- ✓ Doelen selecteren en vastleggen
- ✓ Formuleren van onderwijsaanbod m.b.v. handelingsniveaus
 - Welke **voorkennis** hebben leraren?
 - Hoe formuleren zij een aanbod? Welke **route in rekenmethode**?

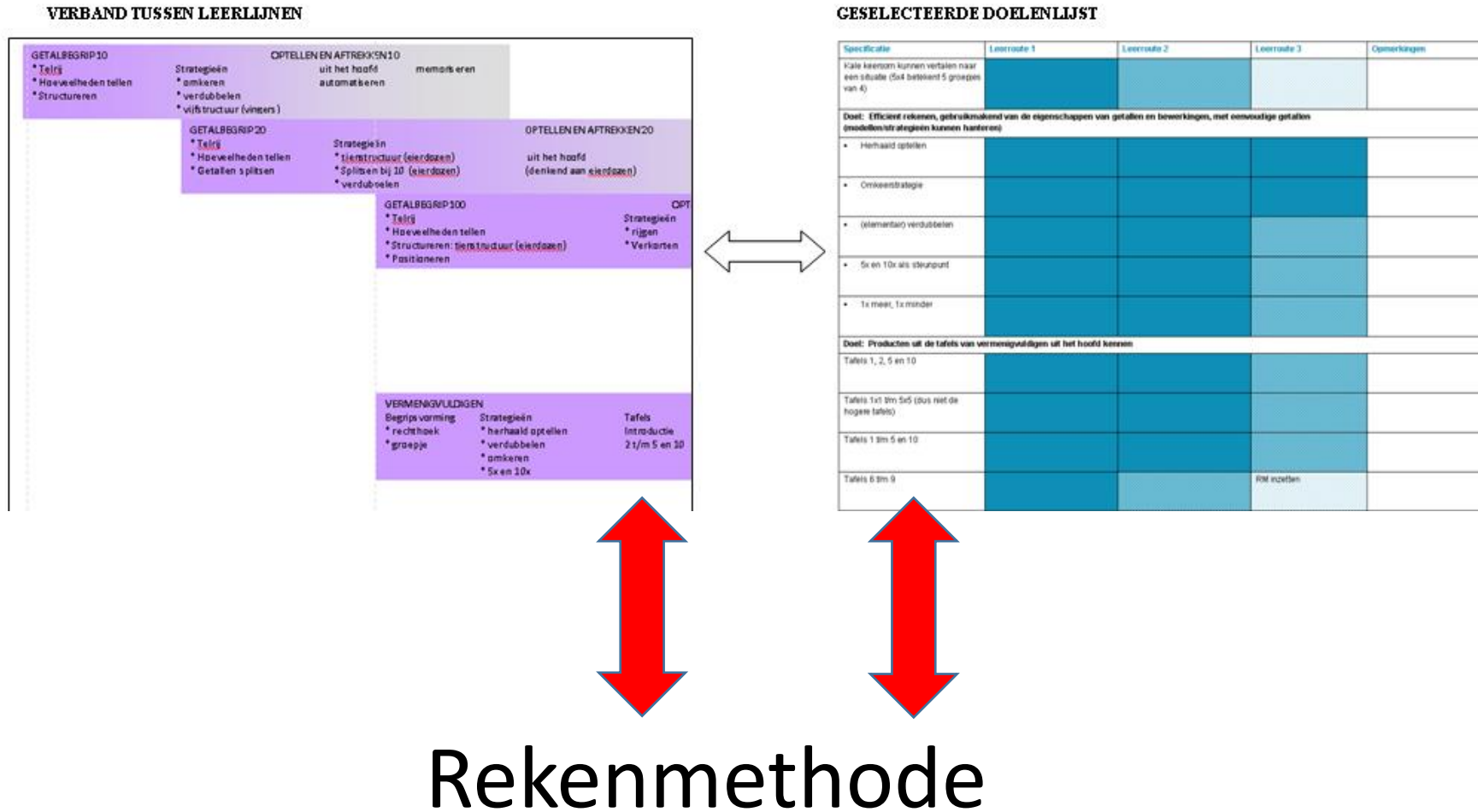
Keuzes in doelen voor rekenen

- Op basis van de ijsbergmetafoor
- Selecteren in plaats van de achterstand als uitgangspunt
- Leidend tot doelenlijsten



Doelenlijst 3: GETALLEN onderdeel VERMENIGVULDIGEN			
Specificatie	Leerroute 1	Leerroute 2	Leerroute 3
Doel: Vermenigvuldigstructuren herkennen en kunnen beschrijven in zoveel rijtjes/groepjes van zoveel			
Herkennen in een rechthoekstructuur 			
Herkennen in een groepjesstructuur 			
Doel: Ontwikkelen van de vermenigvuldigtaak			
Kennen van het x-teken			
Vermenigvuldigsituatie kunnen vertalen naar een keersom (4 groepjes van 4 noemen we 4x4)			
Keersom op een verpakking kunnen vertalen naar een situatie 			

Relatie tussen leerroute, doelenlijst en methode





Implementatie Passende Perspectieven

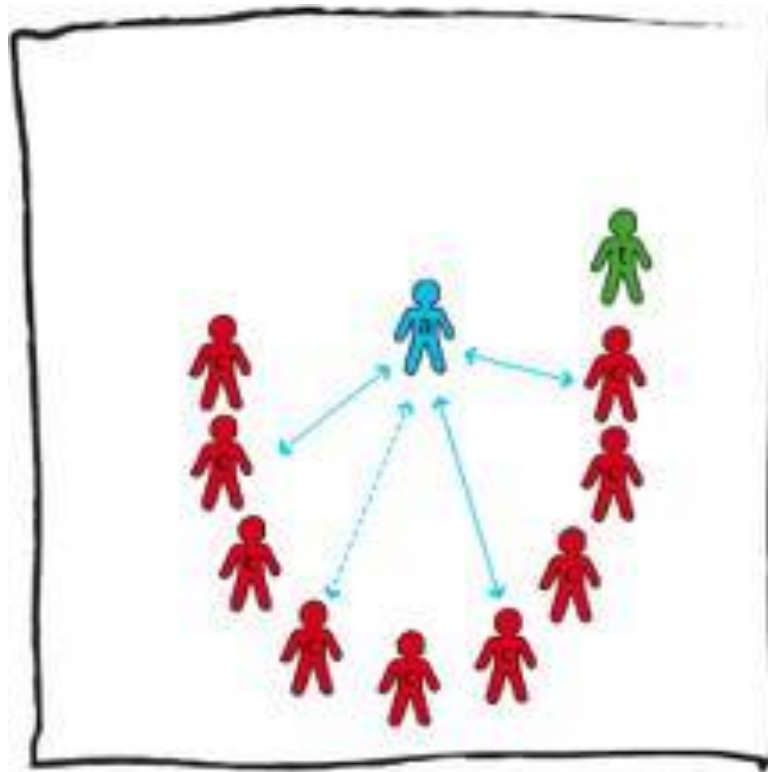


- ✓ Teambreed of in subgroepen?
- ✓ Wie leidt leraren op om met pp te leren werken?
- ✓ Kennis van leerlijnen?

Voorwaarden voor implementatie

- Schoolleiding staat achter visie en uitgangspunten van Passende perspectieven.
- De school is bekend met de uitgangspunten van Handelingsgericht Werken (HGW). In iedere groep wordt gewerkt met groepsoverzichten en groepsplannen rekenen.
- De ib-er of rc-er wordt gefaciliteerd als intern projectcoördinator. Hij/zij is voorzitter van de werkgroep.
- Bij alle bijeenkomsten is een vertegenwoordiger van het MT aanwezig.
- Ervaringen in de werkgroep worden geregistreerd en zijn input voor rekenbeleid door het MT

Samenvatten en conclusie



Bedankt voor uw aandacht en inbreng!

j.vandermark@aps.nl

m.verschuren@kpz.nl

